

Veluwse landschappen in ziekenhuis

Nieuwe entreehal

Gelre Ziekenhuizen, locatie Apeldoorn verdubbelt op de Lukas-locatie in oppervlakte. De herinrichting van het ziekenhuisterrein, de bouw van een Provisorium, de uitbreiding van gebouwen met nieuwe vleugels en de renovatie en herinrichting van bestaande gebouwen. Een mega-operatie waarbij de uiteindelijke beleving van de gebruikers niet uit het oog moet worden verloren.

Sheddak
boven lichte
entreehal

Gelre ziekenhuizen ontstond na een fusie tussen het Lukas en Juliana ziekenhuis uit Apeldoorn en het Spitaal te Zutphen. Op Gelre ziekenhuizen, locatie Lukas aan de Albert Schweitzerlaan vindt de concentratiebouw voor de beide Apeldoornse ziekenhuisvoorzieningen plaats. Er worden niet alleen nieuwe vleugels bijgebouwd voor behandeling en onderzoek, maar tevens worden de bestaande gebouwen gerenoveerd en heringericht. De eerste of uitbreidingsfase is bijna afgerond. Daarna volgen nog een tweede en derde verbouwfase tot slot tot eind 2008 de vierde fase die de renovatie en herinrichting van het beddenhuis inhoudt. Als overloopruimte wordt gebruik gemaakt van een zogenoemd provisorium. Totaal wordt er een uitbreiding van 30.000 m² gerealiseerd, waardoor de oppervlakte van de voorzieningen op de Lukas-locatie uiteindelijk 63.000 m² zullen beslaan. 'De oppervlakte wordt dus verdubbeld, waarbij de nieuwbouw op complexe wijze met de oudbouw wordt verweven. Al met al een zeer ingewikkelde operatie om dit te realiseren in een ziekenhuis dat gewoon door functioneert', vertelt Frank Burger van a/d Amstel Architecten. Het architectenbureau heette tot voor kort Nijst Idema Architec-

ten, een bureau dat veel ontwerpt voor de gezondheidszorg en waarvan de geschiedenis teruggaat tot 1881. Ton Nijst geniet sinds begin dit jaar van zijn pensioen, reden waarom besloten werd tot een naamswijziging. Nijst stond overigens wel aan de basis van de ontwerpen voor Gelre ziekenhuizen. Zijn taak is nu overgenomen door architect-directeur Burger.

Kamstructuur

De bestaande dubbele kamstructuur van het ziekenhuis wordt uitgebreid door aan te bouwen aan het uiteinde en aan de zijkant van de "tanden". Een enkele "tand" wordt er toegevoegd. Hierdoor ontstaan op vier plaatsen afgesloten gebieden tussen bestaande "tanden" en zijwaartse uitbouwen, waar overheen een glazen overkapping is gerealiseerd en waardoor fraaie poli-straten ontstaan. Tussen twee "tanden" van de kam naast de hoogbouw wordt de buitenruimte overkapt, waarmee op vanzelfsprekende wijze een nieuwe ingangshal voor het ziekenhuis ontstaat. Steunend op slanke kolommen staat het Auditorium bij die entree, waardoor het volume van de zaal

APELDOORN

OPDRACHT

Gelre ziekenhuizen, Apeldoorn

ONTWERP

a/d amstel architecten, Amsterdam;
B+B Stedenbouw en Landschapsarchitectuur, Amsterdam (omgeving en ziekenhuisterrein)

UITVOERING

Heijmans Bouw, Best

BOUWPROGRAMMA

Herinrichting van het ziekenhuisterrein, bouw van een Provisorium, uitbreiding van gebouwen met nieuwe vleugels en renovatie en herinrichting van bestaande gebouwen

BOUWKOSTEN

€ 94,4 miljoen

BOUWPERIODE

Mei 2003 - in fasen tot eind 2008

tegelijktijd dient als luifel. Een sheddak zorgt voor een lichte, ruime ingang. Overigens is het verschil met de oude ingang opmerkelijk; van onbeduidend en non-descript naar groots en opvallend. Burger: 'Mede vanwege de marktwerking hechten ziekenhuisdirecties steeds meer waarde aan het uiterlijk van de gebouwen. Functionaliteit en schoonheid gaan meer hand in hand.'

Natuur binnen

De ruimtes tussen de overige "tanden" van de kam krijgen een uitwerking van tuinen in verschillende kleurstellingen die volgens thema's geordend zijn. 'De tuinen dooraderen het ziekenhuis en zijn daarmee overal voelbaar', aldus Burger. In het interieur van de verschillende bouwdelen keert het landschap terug door teksten, materiaalgebruik, kleuren en grote fotocollages van natuur-fotografie Jan Vermeer. De verschillende thema's zijn bepaald door de plattegrond van Gelre ziekenhuizen, locatie Lukas te projecteren op de regio die verzorgd wordt. De verschillende Veluwe landschappen ter plekke werden een inspiratiebron. Dat re-

Polistraat

sulteerde in namen als Aardhuizerhoogte, Hoenderlose Heide en Wisselseveen. Burger: 'Het is goed om in een zo complex proces van ontwerpen en bouwen toch een frisse kijk te houden op de beleving door de verschillende gebruikersgroepen. Dat je naar een ziekenhuis moet, is voor iedere patiënt al erg genoeg. Daar mag best een beetje verwennen tegenover staan. Bovendien moet je als architect niet alleen op je ervaring en routine vertrouwen, maar het aandurven om je steeds te vernieuwen.'

RGC

Momenteel wordt – in opdracht van Gelre ziekenhuizen – op locatie Lukas ook gebouwd aan het Regionaal GGZ-centrum

(RGC), in een typerende hoefijzervorm. De draagconstructie bestaat uit een combinatie van dragende gevels en kolommen. Het gebouw – met een bvo van 10.610 m² – is bekleed met overlappende stroken minerale beplating. Er zijn 70 plaatsen voor verblijf, 29 voor deeltijdbehandeling en poliklinische en ambulante functies. De bouwkosten zijn 13,5 miljoen euro. De vorming van RGC's wordt door de overheid als speerpunt van beleid gezien. Door een goede samenwerking met het nabije ziekenhuis wordt de psychiatrische zorg aan ziekenhuispatiënten en omgekeerd de medische zorg aan GGZ-cliënten vergemakkelijkt. De hoofdstraat van Gelre ziekenhuizen, locatie Lukas komt uit bij de patio van het RGC, waaromheen de diverse afdelingen van het gebouw liggen. Burger: 'We hebben hier een milde structuur bedacht, die een zo flexibel mogelijk gebouw oplevert. De kranen van kamertjes zorgen enerzijds voor clustering van groepen. Anderzijds kunnen gemakkelijk kamers van de naastgelegen eenheid "geleend" worden, als de capaciteit daarom vraagt. Het gebouw geeft ruimte voor een toepassing van stepped care.'

Peutz, ruim 50 jaar toonaangevend, onafhankelijk adviserend op het gebied van:

- bouwakoestiek
- zaalakoestiek
- duurzaam bouwen
- bouwfysica
- windhinder
- elektro-akoestiek
- trillingstechniek
- lawaai-beheersing
- milieutechnologie
- brandveiligheid
- externe veiligheid
- luchtkwaliteit

PEUTZ

EN – ISO – 9001 – 2000 gecertificeerd, lid ONRI
Akoestisch laboratorium Sierlab gecertificeerd

WWW.PEUTZ.NL

Zoetermeer
tel: 079 3470347
fax: 079 3614965
info@zoetermeer.peutz.nl

Mook
tel: 024 3570707
fax: 024 3585150
info@mook.peutz.nl

Parijs
tel: +33 145230500
fax: +33 145230504
info@peutz.fr

Düsseldorf
tel: +49 21 199958260
fax: +49 21 199958270
dus@peutz.de

Londen
tel: +44 2088106877
peutz.london@tiscali.co.uk

Daidalos Peutz Leuven
tel: +32 16353277
fax: +32 16353278
info@daidalospeutz.be

Peutz gebruikt geavanceerd computermodel bij advies

Stichting Gelre Ziekenhuizen startte eind 1999 met de bouwvoorbereiding van een concentratie-gebouw op locatie Lukas te Apeldoorn. Teneinde de uitbreiding van het ziekenhuis, de bouw van een parkeergarage en een Regionaal Gezondheidscentrum mogelijk te maken is in samenwerking met de gemeente Apeldoorn gestart met het in kaart brengen van de stedenbouwkundige aspecten. Begonnen is met het opstellen van een masterplan waarin ook de akoestische randvoorwaarden zijn vastgelegd. Later diende dat masterplan als basis voor het bestemmingsplan en de milieuvergunning. In alle fasen werd de geluidemissie steeds getoetst aan de eisen conform de Wet milieubeheer. Geluidsbronnen (met akoestische voorzieningen) zoals de installaties van het ziekenhuis (waaronder een energiecentrale) zijn relatief eenvoudig in kaart te brengen. Ingewikkelder is de geluidemissie van de verkeersbewegingen op het ziekenhuisterrein en in de parkeergarage. De belangrijkste te nemen hinderenis bestond uit de verkeersaantrekkende werking op de "toevoerwegen" naar de inrichting. Dit vanwege de te verwachten grote toename van de voertuigbewegingen bij een strenge geluidnormstelling. Dankzij een computermodel van het ziekenhuis inclusief omgeving is het gehele proces beheerst, waarbij gewerkt is van grof (macrobronnen) naar fijn (microbronnen). Naast de geluidsemisatie is ook de geluidsbelasting van de omliggende wegen (met name de A1) op het ziekenhuis berekend, is een (theoretisch) onderzoek naar het te verwachten windklimaat rond het ziekenhuis verricht en zijn adviezen uitgebracht inzake de akoestische en bouwfysische aspecten en brandveiligheidsaspecten.